REPUBLIKA

ROK II. | ŁÓDŹ, PONIEDZIAŁEK 24 MARCA 1924 r. | NUMER POJEDYNCZY MK. 250.000 | № 83

REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. TELEFON 22-14. | WYDANIE PORANNE. | GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU. RĘKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Handel sowiecko-angielski wzmaga się.

Rząd angielski zwiększa kredyty dla eksportu rosyjskiego.

Konferencja w Londynie rozwiąże sprawę długów rosyjskich.

Londyn, 23 marca.
Polska Agencja Telegraficzna.

Angielski świat przemysłowy i finansowy w dalszym ciągu zapatruje się na rozwój stosunków gospodarczych z Rosją bardzo sceptycznie. Fakt uznania rządu sowieckiego tego poglądu bynajmniej nie zmienia. Są pokładane pewne nadzieje, że najbliższa konferencja w Londynie da pomyślne wyniki, podają warunek jednak całkowitego zadośćuczynienia wymaganiom wierzycielom angielskim. Rząd angielski ma zamiar rozszerzyć eksport-Credit Schome i Trade-Facilitet Akt dla zwiększenia kredytu eksportu do Rosji. Nie należy jednak zapominać, że pieniądze będą udzielane nie przez rząd, a przez bankierów, którzy nie tak łatwo zmienią swe zasady, co do pierwszorzędnych gwarancji. Sugestje Rakowskiego o udzielenie Rosji pożyczki w wysokości 5.300.000.000 są tu uważane za niepoważne. We wpływowych sferach przemysłowych Anglji duże wrażenie wywołało wypowiedzenie Rosji kontaktu przez niemiecką firmę „Otto Wolf".

SOWIETY KUPUJĄ BAWEŁNĘ W ANGLJI.

Polska Agencja Telegraficzna.

Moskwa, 23 marca.

W ostatnich czasach w dziedzinie handlu rosyjskiego w Anglji dało się zauważyć pewne ożywienie na rynku włókienniczym. Sowjety zakupiły niedawno w Liverpoolu bawełnę za 700 tysięcy funtów.

ROKOWANIA ANGIELSKO-SOWIECKIE.

Berlin, 23 marca.

Tel. wł. „[illegible]" — Jak z Londynu informują, skład rosyjskiej delegacji na ankielsko-rosyjską konferencję został ostatecznie ustalony. Przewodniczącym ma być Rakowski, wice-przewodniczącym Litwinow, pozatem bierze udział w delegacji dyrektor rosyjskiego banku państwowego, Heinmann.

Jak „Daily Telegraph" informuje, delegacja rosyjska ma zamiar wysunąć na konferencji sprawę Besarabji i domagać się wycofania udzielonego przez Anglję uznania przyłączenia Besarabji do Rumunji. Pozatem delegacja rosysjka ma zamiar wysunąć sprawę odszkodowaniową za straty, wyrządzone przez armję Denikina i Wrangla.

O bezpieczeństwo granic francuskich.

Polska jest zainteresowana w tej sprawie i pragnie jej uregulowania.

Paryż, 23 marca.

Pisma potwierdzają, że rząd francuski pragnie podnieść na bardziej aktywne tory sprawę rokowań z Anglją odnośnie bezpieczeństwa Francji Wzmożenie ruchuu nacjonalistycznego w Niemczech od pewnego czasu poruszana na łamach pism które zwracają uwagę na to, iż porozumienie francusko-angielsko-belgijskie przedstawia maximum gwarancji trwałego pokoju. Z drugiej strony Polska zdaje się pragnąć, aby rokowania z Anglją zostały skończone przed 11 maja, tak aby wyborcy mogli wybrać kierunek polityki zagranicznej dla nowego okresu 4-letniego, oraz aby mogli zdać sobie jasno sprawę z tego, jak dalece Francja może liczyć na poparcie Anglji w sprawach związanych z jej obroną.

WAŻNE NARADY FRANCUSKO-ANGIELSKIE.

Londyn, 23 marca.

Rząd francuski dał do zrozumienia rządowi angielskiemu, że byłoby wskazanem odbycie wspólnej narady jeszcze przed złożeniem sprawozdania komitetu rzeczoznawców. Na wizycie, jaką Saint Aulaire zamierza złożyć Mac Donaldowi w poniedziałek, określone zostaną zasadnicze poglądy, dotyczące głównie sprawy bezpieczeństwa Francji. Koła angielskie wyrażają przekonanie, że gabinet odniesie się z całą cympatją do stanowiska rządu francuskiego.

—

Londyn, 23 marca.

Lord Robert Cecil wyjechał do Paryża zaopatrzony w specjalne pełnomocnictwa rządu angielskiego, celem wyjaśnienia jak daleko Anglja chce posunąć swe ustępstwa na rzecz gwarancji wojskowych dla Francji.

PROJEKTY FINANSOWE RZĄDU PRZYJĘTE PRZEZ OBIE IZBY.

Polska Agencja Telegraficzna.

Paryż, 23 marca.

Izba deputowanych na nocnym posiedzeniu przyjęły 370 głosami przeciw 172 projekty finansowe rządu ze zmianami wprowadzonymi przez senat. Jedynie 3-m artykule mówiącym o nadużyciach skarbowych przywrócono pierwotne brzmienie. W ten sposób całość projektów finansowych została ostatecznie załatwiona przez obie izby.

—XX—

Kampanja wyborcza w Niemczech.

Berlin, 23 marca
Polska Agencja Telegraficzna.

Kanclerz Rzeszy Marks wygłosił dziś w Elberfeld mowę wyborczą, w której zaznaczych, że głównym zadaniem narodu niemieckiego powinno być przedewszystkiem utrzymanie jedności Rzeszy. Zadanie to spełnia najlepiej partja centrowa. Jednak jedna partja nie może podołać olbrzymiemu zadaniu, jakie przyniesie przyszłość i dlatego centrum musi szukać sprzymierzeńców, którzyby dążyli do tego samego celu, t. zn. do utrzymania narodu i ojczyzny. Partja centrowa gotowa jest współdziałać z każdą partją, która będzie chciała pracować pozytywnie dla dobra ogółu, jednak partja centrowa stoi przytem niewzruszenie na gruncie kosntytucji weimarskiej i dumna jest z tego, że jest jedyną partją, która od czasu rewolucji jeszcze nie odmówiła poparcia rządowi.

Proklamowanie republiki w Grecji.

Polska Agencja Telegraficzna.

Ateny, 23 marca.
Pol. Agencja Telegraficzna.

Zgromadzenie narodowe ogłosi we wtorek z okazji święta narodowego republikę.

Wiedeń, 23 marca.

„Neue Freie Presse" donosi z Aten. Były premjer Zainis wystosował do króla Jeżego list, w którym zaklina króla, aby się zgodził na abdykację.

ROKOWANIA ROSYJSKO-RUMUŃSKIE W WIEDNIU.

Wiedeń, 23 marca.
Polska Agencja Telegraficzna.

Rokowania rosyjsko-rumuńskie odbywać się będą w gmachu sejmu dolnoaustrjackiego. Członkowie delegacji rumuńskiej złożyli wizytę ministrowi spraw zagranicznych, dr. Grunbergerowi. Delegacja rosyjska, z przedstawicielem sowietów w Berlinie, Krestinskim, na czele, ma przybyć dziś w nocy.

W przededniu wojny sowiecko-chińskiej.

Zaniepokojenie w Londynie.

Paryż, 23 marca
Polska Agencja Telegraficzna.

„Chicago Tribune" donosi z Londynu, że rząd angieslki jest zaniepokojony grożnym stanowiskiem sowietów wobec Chin. Rządowi angieslkiemu donoszą, że w Rosji azjatyckiej są w toku przygotowania wojskowe. Pierwsze uderzenie rosyjskie planowane jest w okolicach Charbinu.

CHINY CHCĄ ROKOWAĆ Z SOWIETAMI.

Pol. Agencja Telegraficzna.

Londyn, 23 marca.

Reuter donosi z Pekinu. Chiński minister spraw zagranicznych odpowiadając na notę rządu sowieckiegoz 19 marca zaznaczył, że Karachan padł ofiarą nieporozumienia w sprawie podpisania chińsko-rosyjskiego układu, oraz że Chiny są gotowe do ponownego podjęcia rokowań.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

O OBRONĘ POWIETRZNĄ PAŃSTWA.

Polska Agencja Telegraficzna.

Warszawa, 23 marca.

Dziś o godzinie 4-ej popołudniu w sali rady miejskiej odbyła się uroczysta akademja urządzono staraniem Ligi Ochrony Powietrznej Państwa. Akademję zaszczycił swą obecnością prezydent Rzplitej, który przybył w towarzystwie adjutanta generalnego Płk. Zaruskiego i Szefa kancelarji cywilnej p. Lenca. Pozatem obecni byli marszałek sejmu Rataj, marszałek senatu Trąpczyński, ministrowie Sikorski, Kiedroń, Janicki, Ludkiewcz, welu posłów i senatorjw, posłowie obcych państw szefowie misji wojskowych i wielu innych Akademję zagaił minister spraw wojskowych gen. Sikorski, który podkreślił bezwzględnie pokojowe tendencje Polski, wskazując na konieczność przygotowania obrony powietrznej. Przemawiali jeszcze poseł Jan Dębski i poseł Załuska. Część muzyczną wypełniły produkcje orkiestry reprezentacyjnej komendy miasta i chóry „Lutni". Z inicjatywy marszałka sejmu Rataja, który złożył 100 miljonów na budowe aeuroplanu Ligi obrony powietrznej Państwa zorganizowano zbiórkę, która przyniosła pokaźną sumę.

SPRZEDAŻ MAJĄTKÓW PAŃSTWOWYCH.

Warsz. kor. „Republiki" telefonuje:

Z bardzo poważnego źródła dowiadujemy się, że w dziedzinie sprzedaży pewnych objektów majątkowych państwowych zarysowała się posunięta niemal do zupełnego skrystalizowania poważna tranzakcja drzewna.

Rokowania wnet dobiegną końca.

Z tego źródła skarb polski uzyska bardzo poważny fundusz sanacyjny, i to w walutach wysokocennych.

URZĘDNICY U PREMJERA GRABSKIEGO.

Warszawski korespondent ‚Republiki' telefonuje:

Premjer Grabski przyjął wczoraj delegację związku pracowników państwowych w sprawie redukcji oraz opłat szkolnych dla dzieci urzędników.

Premjer przyrzekł przychylnie rozpatrzyć żądania urzędników.

ZATARG KOMISJI Z MIN. WYGANOWSKIM.

Warszawa, 22 marca.
Polska Agencja Telegraficzna.

Nadzwyczajna komisja sejmowa dla zbadania tajnych organizacji odbył dziś posiedzenie w obecności p. ministra sprawiedliwości. Wyganowskiego.

Dyskutowano nad tekstem pisma ministra sprawiedliwości w sprawie możliwości wglądania przez komisję w akta sądowe sprawy P. P. P. oraz sprawy Bagieńskiego i Wieczorkiewicza dla ogólnego zaznajomienia komisji z treścia wymienionych spraw.

Pan minister sprawiedliwości ma przygotować piśmienne sprawozdanie w tej sprawie.

WOJSKO NA BANK POLSKI.

Agencja Wschodnia.

Warszawa, 22 marca.

Na skutek akcji propagandowej na rzecz podpisywania akcji Banku Polskiego, zorganizowanej przez redakcję ‚Polski Zbrojnej" w formie pojedynku między pułkami, poszczególne oddziały wojskowe zadeklarowały na dziś z górą 8200 akcji na sumę przenoszącą półtora tryljona marek polskich.

„ORZEŁ BIAŁY" DLA CESARZA JAPONJI.

Polska Agencja Telegraficzna

Tokio, 23 marca

Dnia 22 bm. poseł polski w Japonji p. Stanisław Patek wręczył odznaki orderów „Orła Białego" Jego Cesarskiej Mości cesarzowi Japonji, oraz Jego Cesarskiej Wysokości ks. Regentowi i Następcy tronu.

O traktat handlowy z Rosją.

„Jeżeli rząd rosyjski będzie chciał coś kupić w Polsce to kupi bez traktatu, jeżeli zaś nie będzie chciał, to: przy traktacie nie kupi"

Taki jest pogląd p. H. Tenenbauma, dyrektora departamentu handlowego w Ministerstwie skarbu.

Dyrektor Departamentu handlowego w ministerstwie przemysłu i handlu, p. H. Tennenbaum udzielił przedstawicielowi jednego z pism warszawskich następujących wyjaśnień o sprawie układów handlowych z rządem sowietów.

Zapytują panowie, kiedy jest możliwe rozpoczęcie rokowań? Trudno zaprawdę na to pytanie odpowiedzieć. Trzeba się tutaj liczyć z taktyką rządu rosyjskiego, który hołduje zasadzie, że realizacja nawet przychylnych i korzystnych dla Rosji zamierzeń powinna być przez kontrahenta opłacona. Polega to na podniesieniu do godności zasady naczelnej: za wszystko trzeba płacić. Możnaby przypuszczać, że gdyby rząd angielski wystąpił z propozycją udzielenia Rosji kredytów, o które się Rosji ubiega, rząd rosyjski postawiłby warunki, pod którymi by je przyjął, traktując kwestję przyjęcia takich kredytów, jako przywilej udzielony kapitałowi i rządowi angielskiemu.

Taksamo się przedstawia rzecz z traktatem handlowym rosyjsko - polskim. Czynniki polskie zdawały sobie i zdają sprawę z tego, że przy istnieniu monopolu handlu zagranicznego i przy metodach jego postępowania, wykazanych przy wykonywaniu traktatu ryskiego. traktat ten realnych korzyści dać nie może. **Jeżeli rząd roysjski będzie chciał coś kupić w Polsce, to kupi bez traktatu, jeżeli zaś nie będzie chciał to i przy traktacie nie kupi.**

To samo się ma z wywozem. Przy projektowanej na bieżący rok gospodarczy wielkości importu rosyjskiego, trudno mieć nadzieję, aby nawet specjalnie życzliwe traktowanie Polski przez komisarjat handlu zewnętrznego, mogło wywrzeć poważniejszy wpływ na przebieg łagodniejszego już zresztą kryzysu gospodarczego w Polsce. Pojedyńcze zaś większe zakupy dokonywane z pobudek politycznych miałyby raczej ujemny wpływ, odwlekając uwagę przemysłu i handlu polskiego od innych rynków, na których praca odbywaćby się mogła niezależnie od chwilowych i z natury rzeczy zmiennych nastrojów rządowych, podporządkowanych bieżącym względom polityki zagranicznej. **Dokonywująca się zresztą reforma walutowa w Rosji stawia na porządku dziennym, raczej kwestję ograniczenia aniżeli zwiększenia importu.**

Jeżeli czynniki polskie mimo to dążą do zawarcia traktatu to czynią to głównie w celu utrwalenia pojednawczej atmosfery i oczywista, nie może być nawet mowy o tem, aby regulowanie tych stosunków dokonywać się mogło na podłożu rewizji ustalonych poprzednio i, obowiązujących obie strony norm prawnych, „zgodnie ze zmienionem położeniem wewnętrznem i zewnętrznem SSSR.", jak powiedziano w „Ekonomiczeskoj Żizni". W takich bowiem warunkach kwestja ustalenia jakichkolwiekbądź norm prawnych i w in., nie objętych traktatem ryskim dziedzinach, przy możliwości dalszych zmian w położeniu wewnętrznem i zewnętrznem SSSR., byłaby niecelową.

Rząd rosyjski zdaje się mieć do pewnego stopnia nieuzasadnione przeświadczenie, że przy scentralizowaniu w polityce gospodarczej potrafi osiągnąć swoje cele, grając umiejętnie i wygrywając interesy prywatne i firm prywatnych. Pewne powodzniea osiągnięte w Anglji przy rozdawaniu naprzemian zamówień firmom niemieckim i angielskim, dzięki polityce podniesienia apetytów firm prywatnych, która istotnie doprowadziła do zawarcia traktatu angielsko - rosyjskiego, nastrajają rząd rosyjski w ten sposób, że nie ma on wątpliwości, że i w stosunku do Polski ta metoda się niezawodnie uda. **Charakter polityczny miało zamówienie udzielone przed dwoma laty firmie Gayer. Obecnie obniżka taryf zbożowych na kolejach polskich została dokonaną z inicjatywy firmy przewozowo-ekspedycyjnoj. O obniżkę taryf od rud żelaznych stara się pewna huta żelazna. Przed dwoma laty rząd rosyjski starał się o spław drzewa przez Niemen.**

Obecnie z tą samą sprawą przedstawiecielstwo handlowe rosyjskie zwróciło się do polskiej firmy prywatnej, aby się wystarała u rządu polskiego o ten spław. Po niepowodzeniu użył rząd rosyjski drogi bezpośredniej do rządu polskiego. **Dla podniecenia i zaostrzenia apetytów przedstawicielstwo handlowe rosyjskie pertraktuje z Łodzią na nieokreślonych i niedających się ściśle ująć warunkach o zamówienia w niedającej się bliżej określić przyszłości.**

Mam obawę, czy pewne ulgi, które rząd polski owym „firmom prywatnym" już świadomie poczynił, względnie zamierzał poczynić, nie zostały niewłaściwie zrozumiane i nie przyczyniły się do wzmocnienia nastroju wysoce utrudniającego korzystne dla obu stron uregulowanie spraw spornych. Gdyby tak było rząd polski zmusiałby zastanowić się poważnie, czy nie zachodzi potrzeba zmiany, zapoczątkowanej przez owe ulgi polityki gospodarczej wobec Rosji.

Traktat handlowy za rewizję traktatu ryskiego.

Odpowiedź p. Rosenblatta w „Ekonomiczeskoj Żiźni".

„Ekonomiczeskaja Żiźń" zamieszcza odpowiedź Rosenbjatta na artykuły w prasie polskiej z powodu jego artykułu z dnia 8 marca pod tytułem: „Polska i SSSR."

Rosenblatt twierdzi, że korespondent moskiewski Agencji Wschodniej przekręcił sens jego artykułu, a pisma warszawskie umieściły swą odpowiedź na zasadzie telegramu korespondenta Agencji Wschodniej, a nie właściwego artykułu. Rosenblatt wypowiada podejrzenie, że widocznie komuś potrzebny był ten pośpiech w zareagowaniu na jego artykuł i że ktoś starał się sparaliżować możliwość rzeczonego omówienia poruszonych przez niego spraw.

Rosenblatt stwierdza, że artykuł jego miał na uwadze traktat handlowy i że dlatego najmniej myślało kwestji granic. Pisze on w tej sprawie dosłownie:

Niezależnie od stosunku naszego do kwestji granic, ustanowionych w artykułach 2 i 3 traktatu ryskiego — nie myleliśmy o tej sprawie w naszym artykule poprostu dlatego, że nie jest on bezpośrednio związany z uregulowaniem i sformułowaniem właśnie handlowogospodarczych stosunków.

Rosenblatt nie zaprzecza jednak, że w innej dziedzinie traktatu istotnie miał na myśli rewizję niektórych postanowień traktatu. Rosenblatt stawia zapytanie: „Czy proponowaliśmy rewizję niektórych punktów traktatu ryskiego" i odpowiada: **„Tak. Proponujemy ją dla tego właśnie, że uważamy taką rewizję za gwarancję pomyślnego zakończenia rokowań w sprawie porozumienia handlowo-ekonomicznego.**

Rosenblatt nie przeczy, **że Rosja sowiecka zainteresowana jest w tem, aby zawrzeć traktat handlowy z Polską, ale nie za każdą cenę.** Natomiast, zdaniem autora traktat handlowy z Rosją sowiecką jest daleko ważniejszym dla Polski. Autor obiecuje Polsce znaczne wygody i korzyści z traktatu handlowego, o ile Polska zgodzi się na rewizję niektórych postanowień.

Nie należy — pisze Rosenblatt — trzymać się kurczowo traktatu ryskinego jak fetyszu. Nawet Francuzi pod naciskiem realnych warunków zrzekli się „fetyszowaniu" takiego traktatu jak wersalski i zgodzili się na szereg poprawek. Rzecz oczywista, że Francuzi czynili to tylko, o tyle o ile odstąpienie od martwej litery traktatu zapowiadało szereg realnych, a nie fikcyjnych korzyści Nieprzejednana pozycja, którą zajęła podlska prasa, wcale nie dąży do rzeczowego omówienia kwestji spornych.

Oczywiście Polska może nalegać na lojalne wykonanie każdej litery traktatu ryskiego, ale o to chodzi właśnie, że jesteśmy głęboko przekonani, iż takie postawienie kwestji jest dla samej Polski niewygodne. Rosenblatt nie określa coprawda bliżej, na czem opiera te swoje przekonania, stwierdza on tylko, że zobowiązania pieniężno - materjalne Rosji sowieckiej w traktacie ryskim ograniczone są ściśle określoną sumą, a zdaje mu się, że suma tych niewątpliwych korzyści, które przeniesie Polsce dobry traktat handlowy będzie o wiele wyższą od tego, co Polska zdoła uzyskać przez lojalne wykonywanie traktatu ryskiego przez Rosję sowiecką wobec zupełnego braku porozumienia handlowego z Rosją.

Chadecja za postawieniem p. Kucharskiego przed Trybunał stanu.

Afera żyrardowska p. Kucharskiego zajmuje coraz silniej opinję publiczną. Wszyscy rozumieją już jej doniosłość i ciężar gatunkowy stawianych p. Kucharskiemu zarzutów.

Z charakterystycznym artykułem wystąpił krakowski „Głos Narodu", pismo chadeckie, ósemkowe. „Głos Narodu" streszcza pokrótce wniosek nagły p. Moraczewskiego o postawienie p. Kucharskiego przed Trybunał stanu i wyciąga następujące wnioski:

„Wylaniają się pytania: Czy minister Kucharski działał w tej sprawie z należytą starannością? Czy mógł i powinien był wydobyć sumę wyższą? Czy żądał opinji odpowiednich instancji, nim podpisał układ? Co przemawiało za ówczesnem oddaniem Zakładów i czy dalszy ich zarząd przymusowy nie mógł lub nie powinien być utrzymany?

Na pytania te nie może dać objektywnej odpowiedzi sejm. traktujący sprawę całą pod kątem widzenia politycznym. K Choćby sejm p. Kucharskiego uniewinnił, lewica będzie podnosić dalej zarzuty i będzie nadto zarzucać prawicy, że kryje swojego człowieka. Sądzimy przeto, że sprawę należy istotnie oddać przed forum trybunału stanu. Niech z afery politycznej stanie się sprawą sądową, niech wydadzą o niej wyrok prawnicy. którzy w p. Kucharskim nie będą widzieli swego przeciwnika lub zwolennika partyjnego".

Stanowisko „Głosu Narodu" jest bezwzględnie słuszne i odpowiada przekonaniu ogółu. Jeżeli stronnictwo, które Głos Narodu reprezentuje — uzna wywody tego pisma za swoje — p. Kucharski stanie przed trybunałem stanu. Zobaczymy, jak zachowa się chrześcijańska demokracja w sejmie!

—XX—

Pomyślna konjunktura w przemyśle bielskim

Polska Agencja Telegraficzna.

Bielsk. 23 marca

Bielski przemysł włókienniczy wyprzedał cały zapas wyrobów kamgarnowych najlepszej jakości i zajęty jest w przeważniej mierze cały tydzień wykonaniem dostaw dla armji. Eksport do Egiptu zapowiada się dobrze. Z inicjatywy Industri powstało nowe towarzystwo polsko-sowieckie „Polrus" na czele którego stanął wybitny przemysłowiec Edward Lipser. Kontakt już nawiązano i prace przygotowawcze są w toku. Również znaczny zbyt mają towary jutowe. konopniane, pasy z sierści wielbłądzie, iwybory parciane. Przemysł zaś drzewa, maszynowy, a zwłaszcza metalowy jeszcze nie zdołały przystosować się. do nowych warunków, gdyż dla eksportu jest chwilowo za drogi i nie zlikwidował jeszcze swych wewnętrznych kwestji płacy i bezrobocia.

PREMJOWA POŻYCZKA DOLAROWA

Agencja Wschodnia.

Warszawa, 22 marca.

Subskrybcja premjowej pożyczki dolarowej rozwija się niezwykle pomyślnie. W ciągu 8 dni w Warszawie sprzedano z górą 45 tysięcy obligacji. Również bardzo pomyślne meldunki nadchodzą z prowincji.

ŚMIERĆ POSŁA CZESKIEGO.

Agencja Wschodnia.

Berlin, 22 marca.

Dnia 22 b. m. zmarł tutaj nagle poseł republiki Czechosłowackiej Tuskar, były prezydent ministrów Czechosłowacji.

W tych dniach dopiero ogłosił zmarły artykuł w berlińskim „Vossische Zeitung" w którym kwestjonuje autentyczność dokumentów dotyczących tajnego układu francusko-czechosłowackego, którego ujawnienie wywołało tyle wrzawy w sferach politycznych całej Europy.

KINKORDAT JUGOSŁAWJI Z WATYKANEM.

Poł. Agencja Telegraficzna.

Białogród, 23 marca.

Ministerstwo spraw zagranicznych poleciło przedstawicielom Jugosławji przy Watykanie wziąć udział w dyskusji dotyczących projektu konkordatu z Watykanem. Poseł przy Watykanie udał się już w tym celu do Białogrodu. Po zbadaniu tego zagadnienia specjalna misja uda sie niezwłocznie do Rzymu.

OBRADY PODKOMISJI LIGI NARODÓW DLA SPRAW ZBROJEŃ.

Genewa, 23 marca.

Podkomisja Ligi Narodów do spraw zbrojeń zbierze się na posiedzeniu 24 b. m. pod przewodnictwem francuza Lebruna. Podkomisja będzie zajmowała się sprawą handlu i fabrykacji broni i amunicji.

Wiadomości bieżące.

MARZEC **24** PONIEDZIAŁEK	Dziś: Marka M. Jutro: Zwiastowanie N.M.P. —:— Wschód słońca o g. 5.45 Zachód o g. 5.44 Wsch. księżyca o g. 2.38 p. Zachód o g. 4.27 r. Długość dnia 12.21 Przybyło dnia g. 4.16

PODZIĘKOWANIE DLA P. WOJEWODY REMBOWSKIEGO.

Polska Agencja Telegraficzna.

Łódź, 23 marca.

P. min. pracy i opieki społecznej reskryptem z dnia 12 bm. złożył p. wojewodzie łódzkiemu Rembowskiemu z okazji pobytu dyrektora międzynarodowego biura pracy p. Alberta Thomasa w Łodzi podziękowanie za zajęcie się zorganizowaniem przyjęcia, którem najważniejszem miasto pracy uczciło znakomitego gościa.

Kto odpowaida za wypadki podczas ćwiczeń wojskowych? Podczas ćwiczeń i robót związanych ze służbą wojskową zdarzają się nieszczęśliwe wypadki, które nieraz kończą się nawet utratą życia — zdawałcby się naprzód z góry zgoła nie przewidzianą.

Aby temu zapobiec, władze wojskowe obłożyły ciężką odpowiedzialnością za to dwóch ludzi, oficera, kierującego ćwiczeniami, czy robotami i dowódcę pułku.

Oficer ów obowiązany jest przewidzieć grożące niebezpieczeństwa i zrobić wszystko, aby ich unikać. W tym celu winien pouczyć o tem podkomendnych, przygotować środki ratunkowe i kierować osobiście akcją ratunkową aż do narażenia własnego życia — odpowiada bowiem za zdrowie i życie powierzonych sobie ludzi.

Dowódca zaś pułku czuwa nad wykonaniem tego rozkazu i jest współoddpowiedzialny za każdy nieszczęśliwy wypadek.

O przebiegu jega ma być spisany protokół oparty na komisyjnym zbadaniu sprawy, które ustali stopień odpowiedzialności. W razie braku widocznej winy ze strony przełożonych, sprawa idzie do sądu, celem wykrycia winnych.

Nabiał tanieje. Stowarzyszenie kupców handlujących nabiałem zawiadomiło oddział walki z lichwą przy komisarjacie rządu, iż z dniem dzisiejszym obniżone zostają ceny jaj z 160 na 140 tys. mk. za sztukę, ser prasowany biały z 2-ch miljonów mk. na 1 milj. 600 tys. mk. Ceny mleka i masła obniżone zostaną od poniedziałku, gdyż wzmożony zostanie dowóz. (b)

Teatr, muzyka i sztuka.

—o—

TEATR MIEJSKI.

daje dziś tj. w poniedziałek dla TUR'u po cenach najniższych komedje do napisania L. Pirandelli'ge p. t. „6 postaci scenicznych w poszukiwaniu autora" we wtorek, dnia 25 marca o godz. 3,15 popoł. „Prokurator Hellers" poraz ostatni, o godz. 8,15 wiecz. odegrana będzie świetna komedja w 3 akt. Stefana Kiedrzyńskiego „Cudowne medjum". W Środę, dnia 26 bm. dla zrzeszeń po cenach zniżonych „6 postaci scenicznych w poszukiwaniu autora".

Odczyt Stanisława Przybyszewskiego. We czwartek dnia 27 bm. Stanisław Przybyszewski wygłosi w sali „Filharmonji" odczyt n.t. „Czarownica i czarna magja". Pomijając już głośne nazwisko prelegenta nie ulega wątpliwości, że również i frapujący temat odczytu zapewni wielkie powodzenie.

Ze sportu.

—:—

Ł. K. S. — Ł. T. S. G.

Wczorajsze zawody ŁKS. z Ł.TSG. rozpoczęły się o godzinie 4 w obecności około 2 tysięcy widzów.

Pierwszy już rzut oka na boisko musiał dać przedsmak obrazu walki.

Zaczyna ŁKS., którego pierwszy przebój kończy się rzutem. Gracze toną formalnie w grzękim błocie, — z trudem wyłuskając ciężarną piłkę.

W 15 minucie sędzia za faul Cylla dyktuje wolny, nie ywkorzystany jednak przez contrpartnerów.

Przy najmniejszem starciu graczy wytryskuje fontanna brudnej wody. Kostjumy graczy w tempie furio nabierają barwy znaki, by już po kilkunastu minutach przytulić się mokrą, czarną masą do bikkich postaci ofiarnych graczy.

W pierwszej połowie gry zaznaczyć się daje lekka przewaga ŁTSG., który wytwarza kilka niezbędnych sytuacji pod bramką przeciwnika, wyjaśnianych najczęściej przez Cylla.

25 minuta przynosi pierwszy strzał z rogu przeciwko ŁKS. bez zwycięskiego jednakże gola.

Piłkę przerzuconą momentalnie na drugie pole podprowadza Durka na wysokości pola karnego, podaje ją Millerowi, który wspaniale strzela, — przytomny atoli bramkarz ŁTSG. silnym podskokiem odbija piłkę na korner, podobnie jak i w porę chwil później ostry strzał Gabrjela.

Po 35 minutach gry gwizd sędziego zakończa jej pierwszą połowę z wynikiem 0;0.

Po pouzie przerzuca się z pola na pole, strzały kończą się jednak autami, bądź też „zamierają" w błocie, unicestwiającem wszelkie kombinacje.

Galerja dość często wybucha salwą, gwizdów przy akompanjamencie groźnego poryku niezadowolenia.

Nieskazitelną biel kostjumu sędziego kalają nie respektujące jego godności garście błota.

Po 70 minutach błotnej kąpieli gracze opuszczają boisko nie osiągnąwszy żadnego wyniku.

Sędzjował p. Fidler. p.

CHÓD NAOKOŁO WARSZAWY.

Polska Agencja Telegraficzna.

Warszawa, 23 marca

Chód naokoło Warszawy w długości 12 klm. dał nieoczekiwane zwycięstwo Szelestowskiemu (Polonja) w czasie 1 godziny 8 minut i 1,8 sekundy. Drugie miejsce zajął Busiakewicz (Szkoła podchorążnych), trzecie — Zachmyc (Warszawianka), czwarte — Szuchcimski. Czas zwycięsców dobry. Teren bardzo ciężki. Startowało 44, pszyszło 36.

POLONJA — DIUNA 4 : 1 (3 : 0)

Agencja Wschodnia.

Warszawa, 23 marca

Mecz piłki nożnej między klubami „Polonja" Warszawa a „Diuna" Katowice, zakończył się wynikiem 4:1 (3:0).

Prawo i życie.

—:—

Pomysłowy złodziej i charakterystyczna kradzież.

Dnia 17 maja 1923 roku Pinkus Kapitulnik z zawodu kupiec zam. przy ul. Jakuba 9 zarobwszy większą sumę pieniędzy udał się do jubilera celem kupienia złotego pierścionka z brylantem.

Po dłuższym wybieraniu u jubilera, w końcu zdecydował się na kupno jednego pierścionka. Pytając się o cenę, ku swemu zmartwieniu dowiedział się, że cena owego pierścionka przewyższa całą posiadaną przez niego gotówkę, wobec czego przeprosiwszy jubilera wyszedł na ulicę w celu pożyczenia sobie pieniędzy od znajomego, któremu do zapłacenia pierścionka brakowały. Spotkawszy przyjaciela swego poprosił go o pożyczenie pieniędzy wymieniając cel na który potrzebował je. Przyjaciel jego p. Z. natychmiast mu wymienioną sumę wręczył wyrażając chęć pójścia z nim do jubilera, na co się Pinkus zgodził ze względu na to, że p. Z. znał się na wartości drogich kamieni.

Po przybyciu do sklepu jubilerskiego p. Tomasa i otrzymawszy pierścionka Kapitulnik sięgnął do kieszeni, chcąc wyjąć portfel z pieniędzmi i ku swemu jednak przerażeniu stwierdził brak portfelu jak i kieszeni, wobec czego udał się do 5 kom. P.P., gdzie zameldował dyżurnemu przodownikowi o popełnionej zręcznie kradzieży, której padł ofiarą.

Już po kilku dniach udało się aspirantowi Fichnie zaaresztować Bronisława Jarkiewicza zawodowego złodzieja, zam przy ul. Złotej 12. Bałuty, który wzięty w krzyżowy ogień pytań przez aspiranta Fichnę przyznał się do zarzuconej mu kradzieży.

I oto epilog tej sprawy znalazł się w sądzie pokoju 8 okr. gdzie sąd pod przewodnictwem sędziego Rasia po zbadaniu poszkodowanego i oskarżonego skazał Bronisława Jarkiewicza na 9 miesięcy więzienia. p.

Trzy miesiące aresztu za nieostrożne ochodzenie się z bronią.

Dnia 21 październjka 1921 roku we wsi Dzietkarzew pow. łaskiego do mieszkania Leona Jarocińskiego przyszedł jego kolega a zarazem służący jego ojca Franciszek Kapuściak i przyniósł ze sobą rewolwer.

Leon Jarociński oglądając rewolwer ten nie upewnił się należycie czy jest nabity czy też nie pociągnął za cyngiel. Kula ugodziła siedzącego obok Franciszka Kapuściaka kładąc go trupem na miejscu.

Wezwany na miejsce wypadku przodownik P.P. Brzozowski znalazł tam rewolwer systemu „brauning" magazyn zaś od tego rewolweru z trzema nabojami znajdował się w kieszeni denata.

Wedle orzeczenia biegłego lekarza dra Jankowskiego rana pochodząca od postrzału była zbliska i wywołała uszkodzenie naczyń krwionośnych mózgowych i samego mózgu na granicy pomiędzy podstawą czaszki a pierwszym kręgiem szyjnym, co spowodowało natychmiastową śmierć.

Badany w carakterze oskarżonego Jarociński twierdzi, że Kapuściak upewniał go o braku w rewolwerze kul.

Prokurator Jan Skibiczewski poparł swoje oskarżenie o spowodowanie przez nieostrożność śmierci Kapuściaka, a sąd skazał Jarocińskiego na trzy miesiące aresztu. p.

Napady bandyckie dookoła Łodzi mnożą się.

Na drodze Pyzdry - Trąbczyn kilku ubrojonych w rewolwery bandytów napadło na przejeżdżających kupców, których ograbiali.

Gdy przed kilku dniami bandyci, siedząc na kraju lasu, oczekiwali przejezdnych, nadszedł borowy lesnictwa Bronisław Bączkiewicz, który widząc podejrzanych osobników, chciał ich wylegitymować. W tej chwili jednak bandyci rzucili się na niego, pobili go pałkami aż do utraty przytomności i zabrawszy mu papiery, trąbkę i laskę, zbiegli.

Borowy do odzyskaniu przytomności zawiadomił o napadzie policję, która wszczęła energiczne śledztwo, dzięki czemu udało się obu napastników mieszkańców Pyzdry Stanisława Karolewskiego i Edwarda Sucharskiego aresztować i odstawić do sędziego śledczego w Słupcy.

***

Do zamieszkałej wraz z córką we wsi Osiny Florentyny Andrzejewskiej wtargnęło w nocy 2-ch uzbrojonych w rewolwery bandytów, którzy pod groźbą śmierci zażądali wydania biżuterji. Po splądrowaniu mieszkania, bandyci zrabowali biżuterję wartości kilku miljardów mk. i zbiegli.

***

Do mieszkania właściciela herbaciarni Abrama Szejnberga wsi Emilji wragnęło kilku bandytów, żądając pieniędzy. Gdy Szejnberg stawiał opor, bandyci kolbą rewolweru pobili go dotkliwie i zrabowawszy 300 miljonów mk. zbiegli w niewiadomym kierunku. b.

Kronika policyjna.

ZAMACHY SAMOBÓJCZE.

Ewa Lamberg lat 16 córka dozorcy domu zam. przy ul. Wolborskiej nr. 14 w ceui samobójczym usiłowała otruć się karbolem.

Zawezwane pogotowie, po przepłukaniu żołądka, odwiozło ją do szpitala Poznańskich. p.

22-letnia Róża Cymerman, z zawodu fryzjerka zam. przy ul. Berka Joselewicza nr. 9, w celu samobójczym usiłowała otruć się jodyną.

Zawezwane pogotowie po wypompowaniu żołądka odwiozło ją w stanie ciężkim do szpitala przy ul. Dombrowskiej.

SKUTKI ŚLIZGAWICY.

54-letnia Ita Beatrus z zawodu kupcowa, zam. przy ul. Zielonej nr. 46 upadłsza na ulicy i doznała złamania prawej ręki. Zawezwane pogotowie, po nałożeniu opatrunku, przewiozło ją do domu. p.

Dora Romane lat 20, z zawodu krawcowa, (Solna 8) upadła na ulicy tak nieszczęśliwie, że złamała lewą nogę.

Zawezwane pogotowie odwiozło ją do szpitala Poznańskich. p.

WIELKI POŻAR.

Onegdaj we wsi Łagiewniki z powodu wadliwej konstrukcji komina, wybuchł pożar w zabudowaniach Feliksa Sobolewskiego i Leona Soczyńskiego.

Postwą ognia padł młyn wodny, dom mieszkalny i 20 metrów zboża. Straty wynoszą przeszło 10 miljardów marek. b.

WIELKI RAUT WIOSENNY.

Dziś o godz. 10 wiecz. tow. sportowe „Społen" urządza w sali miłośników muzyki wielki raut wiosenny.

Raut ten zapowiada się doskonale i wzbudził w mieście ogromne zainteresowanie.

Ogłoszenia drobne.

Kupno i sprzedaż

Do sprzedania garnitur starych salonowych mebli. Cegielniana 15. Lekarz dentysta od 9—1. 966-3

Łóżka z materacami, pluszowa otomana 6 krzeseł dębowych i leżankę sprzedam. Cegielniana 64, m. 9. 1969

OKAZJA. Fortepian firmy „Szreder“ i kasa ogniotrwała wiedeńska prawie nowa natychmiast do sprzedania. Of. do „Republiki“ sub „I. K.“ 940—2

Nauka i wychow

NAUCZYCIEL nauk handlowych buchalterji, korespondencji, arytmetyki handlowej naucza szybko. Wólczańska № 98, m. 14. 1846 2

Hebrajskiego udziela dyplomowany nauczyciel szkół powszechnych Lewkowicz, Piotrkowska nr. 42.

1.500.000 godzina. Rutynowany pedagog udziela korepetycji, przygotowuje do egzaminów. Wszystkie przedmioty. Języki nowożytne. Gwarancja. Konstantynowska 25 — 20 2—5. 989—2

Posady.

DOBRY KUPIEC poszukuje zajęcia za niską pensję, mogę złożyć 500 dolarów, zapewniam zadowolenie. Oferty łask. do adm. pod lit. „M. K. 500“.

BUCHALTER korespondent (pol. niem. ros.) wykształcenie gimnaz. poszukuje posady buchaltera lub pomocnika buch. Wymagania skromne. Referencje najlepsze. Łaskawe oferty zgłosić sub. „X. Y. Z.“ do adm. gaz. „Republika“.

ELEKTROMONTER ślusarz z kilkoletnią praktyką i dobremi świadectwami przyjmie stałą posadę, pożądane z mieszkaniem, może być na wyjazd. Of. sub „Mechanik“ do administracji niniejszego pisma. 946—2

Poszukuję inteligentną panienkę, izraelitkę, do trzyletniej dziewczynki i do pomocy w gospodarstwie. Zgłaszać się Wschodnia 55; III p. front; m. 11, w godzinach 12—3 1806 3

Młody biuralista poszukuje pokoju przy rodzinie. Oferty sub „G“ do redakcji. 1913-3

Potrzebne są panienki do szycia bielizny, ul. Południowa 39, Orenstein front III p. 982-1

Rozmaite.

Meble podług najnowszych modeli sypialnie, stołowe i gabinety wszelkie odświeżanie i zamiany przyjmuje zakład stolarski, Lubelska 6, przy Napiórkowskiego. 972

Prenumerata: w Łodzi mk. 5,000,000 miesięcznie.—Zamiejscowa mk. 6,500,000 miesięcznie. Z- agranicą mk. 12,000,000 miesięcznie. Odnoszenie do domu 520,000 mk.

Republika i Express Wieczorny łącznie 8.300,000

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: mk. 80.000 za wiersz millimetrowy (na stronie 10 szpalt). W TEKŚCIE: mk. 160,000 za wiersz millimetrowy (na str. 8 szpalt). NADESŁANE: mk. 120000 za wiersz millimetrowy (na str. 8 szpalt). NEKROLOGI mk. 120000 za wiersz millimetrowy (na str. 8 szpalt). Zaręczynowe i zaślubin. po tekście mk. 10 000.000. Zamiejscowe w zip. obliczonych po urzędowym kursie franka złotego. Za wiersz wysokości 1 millimetra: W tekście 50 gr. Nadesłane i Nekrologi 30 gr. Zwyczajne 20 gr. Zagran. o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń administr. nie odpowiada Drobne 75.000. Posady i poszukiwane 50,000. Najmniejsze ogłoszenie 750.000

Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadom.

Za wydawnictwo „Republika“ Sp. z ogr. odp.: Marjan Nusbaum-Ołtaszewski.—Czcionk. „Republiki“, Piotrkowska 49.—Tłocznia, Piotrkowska 15.—Redaktor odp. Jan Urbach.